

MESERIA CU m MIC

PREMIERĂ DE ÎNĂLĂ

DOUĂ FEMEI CELEBRE: EVA ȘI CLARA (Summit Conference) de Robert David Mac Donald. Traducerea și adaptarea: Petre Bokor • TEATRUL „NOTTARA”
● Data reprezentației: 8 decembrie 1995 ● Regia: Petre Bokor
● Scenografia: Viorica Petroviți
● Distribuția: Dana Dogaru (Eva Braun), Victoria Cociăș (Clara Petacci), Alexandru Jitea, Mihai Răzuș (Un soldat).

*

Un procedeu destul de frecvent întâlnit în literatura, teatrul, filmul (de fapt, și pictura) cu subiect istoric este abordarea biografiei marilor personalități prin intrarea dinspre curte, nu de la stradă, adică dintr-un unghi de vedere particular, nu oficial. Coborirea, preț de o clipă, de pe pedestal (uneori de pe stâlpul infamiei, depinde de personaj) poate avea diverse scopuri, de la demitizare la reabilitare, de la umanizare la simplul interes cancanier. Ceea ce ne încurcă în cazul piesei autorului scoțian Robert David Mac Donald, **Două femei celebre: Eva și Clara**, și deopotrivă al spectacolului pus în scenă de Petre Bokor la Teatrul „Nottara”, este faptul că nu prea ne e clară motivația demersului, ținta lui. Nu știm prea bine ce urmărește dramaturgul imaginând un taifas al Evei Braun cu Clara Petacci, amantele lui Hitler și, respectiv, Mussolini, în jurul unei cești de ceai, în timp ce într-o altă încăpere aleșii inimii lor decid soarta omenirii: să vorbească despre jocul puterii și al opresiunii? să ne propună o meditație amar-sarcastică despre rolul mediocrității în mersul (înapoi) al istoriei? să ne avertizeze asupra unor pericole potențiale (că de mediocrități roase de ambiții nimeni și niciodată nu duce lipsă)? să sancționeze prin răs, prin reducerea la derizoriu, unul dintre marile momente de teroare ale acestui secol? Probabil toate acestea la un loc, ceea ce, în principiu, e posibil, dar practic, în acest caz, nu a reușit. Spectacolului, nicidecum, și credem că nici piesei (beneficiul îndoielii pe care îl acordăm acesteia din urmă se datorează unei lecturi mediate – de către montare – și nu directe). În ceea ce îl privește pe regizor, deruta noastră e și mai mare. Schimbarea titlului reținut-sarcastic **Întâlnire la vârf** într-unul pe măsura publicului de la Polivalentă (**Două femei celebre: Eva și Clara**) ne îndemna să credem că își dorește un spectacol ușor

© Dana Dogaru, Mihai Răzuș și Victoria Cociăș în Două femei celebre... de R. D. Mac Donald la „Nottara” (regia: Petre Bokor)

și „de tot hazul”, dar în caietul-program mărturisește intenții mult mai ambițioase: „dorința autorului și a noastră este de a privi în față - acum, când mișcarea neo-nazistă renaște și se intensifică pretutindeni în lume - situația în care soarta unui popor, a mai multor popoare, stă în mâna unor indivizi mediocri, ajunși la putere printr-un accident al istoriei”.

Dar să lăsăm declarațiile de intenție și să revenim la ceea ce se vede pe scenă. Trăsătura specifică a acestei producții a Teatrului „Nottara” este tocmai absența oricărei trăsături specifice, înglodarea în banalitate, poticnirea în locuri comune. Uneori, inventarierea de clișee este

întreprinsă „cu meserie” (nu ne vine a spune „cu profesionalism”), ca în cazul Danei Dogaru; alteori, cu artificialitate a expresiei - și ne gândim la Victoria Cociăș. Singurul care se salvează de pe această plută în derivă este cel mai tânăr și mai inexperimentat membru al trupei: studentul Mihai Răzuș. Poate tocmai datorită ingenuității, a totalei bunăcredințe cu care plonjează în apele călduț-sălcii ale montării. Grație lui, mai trece când și când o undă de aer proaspăt pe scenă. Nu mai mult, dar tot e ceva.

CRISTINA DUMITRESCU